

Høring i Arbeids- og sosialkomiteen

Oslo, 13. oktober 2019

Møte i Arbeids- og sosialkomiteen vedr. Statsbudsjettet for 2020 – Prop 1. S

Vi viser til Prop 1 S ASD kapittel 2670 Alderdom

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene krever at pensjonistene får en reell forhandlingsrett på løpende pensjon med en ramme om lag på linje med lønnsveksten. Det er et demokratisk problem at nesten en million mennesker står uten mulighet til å forhandle om egen inntekt. Dagens reguleringsprinsipp forsterker de økonomiske forskjellene blant pensjonistene og gjør at pensjonene reduseres i verdi mot pris- og lønnsveksten.

I hvert år siden 2015 har pensjonene blitt regulert lavere enn prisveksten. Nasjonalbudsjettets anslag for prisveksten i 2019 på 2,3 pst medfører at pensjonen fra folketrygden vil øke med 0,1 prosent i realvekst i 2019. Det betyr reelt sett 20 kroner og 50 øre mer i pensjon per måned i gjennomsnitt, sammenlignet med 2018.

For 2020 er det tilsynelatende bedre utsikter, med en realvekst på 0,9 prosent for pensjonistene. Dette er basert på et lønnsvekstanslag for 2020 på 3,6 prosent og et prisvekstanslag for 2020 på 1,9 prosent. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til neste års lønnsvekst og prisvekst. Gitt disse anslagene, er imidlertid den anslåtte merkostnaden ved å regulere folketrygdens alderspensjoner med lønnsvekst i 2020 på omtrent 1,7 milliarder kroner. Dette utgjør 0,8 prosent av den anslåtte oljepengebruken i 2020 på 243,6 milliarder kroner.

Regjeringen anslår at det strukturelle oljekorrigerte underskuddet vil være på 243,6 milliarder kroner i 2020. Det utgjør 2,5 pst av oljefondsverdien per 08.10.19, som er på 9 720 milliarder kroner og 2,6 pst av fondets anslåtte verdi ved inngangen til 2020 som er anslått til å være 9 500 milliarder kroner.

Pensjonistforbundet mener at når handlingsregelen er å bruke 3 pst av fondets verdi over tid, viser dette at det er et mulighetsrom innen neste års budsjett for å styrke velferden. 3 prosent av fondets anslåtte verdi ved inngangen til 2020 utgjør 285 milliarder kroner, en avstand til neste års anslåtte oljepengebruk på 41,4 milliarder kroner.

Vi viser til Prop 1 S ASD kapittel 3.4 Lavinntekt og levekår

Alle skal være garantert en anstendig pensjon og økonomisk trygghet i alderdommen. Omtrent 65 000 aleneboende minstepensjonister lever med en pensjon under EUs fattigdomsgrense. Pensjonistforbundet og SAKO ber om et krafttak for dem som har minst, og at minstepensjonen løftes over EUs fattigdomsgrense i løpet av en fireårs opptrappingsperiode. Siste tilgjengelige tall fra SSB viser at fattigdomsgrensen for en enslig var på 221 300 kroner etter skatt i 2017, oppjustert med lønnsvekst etter 2017, gir det en fattigdomsgrense på 243 228 kroner for 2020. Med regjeringens forslag til skattesystem for 2020 innebærer det at minste pensjonsnivå må øke til om lag 2,66 G for å komme over EUs fattigdomsgrense.

Tidligere økninger i minstepensjonen i 2016 og 2017 har dessverre ikke kommet alle mottakere til gode. Da minste pensjons nivå økte fra 198 818 kroner til 202 818 kroner med virkning fra 1.september 2019, kom heller ikke økningen alle minstepensjonister til gode. Om lag 15 000 minstepensjonister fikk redusert sin offentlige tjenstepensjon med inntil hele økningen i folketrygden. Pensjonistforbundet og SAKO ber om at alle pensjonister får økningen og ber om tiltak som sikrer at ikke samordningsregelverket hindrer nødvendige løft.

Pensjonistforbundet og SAKO ber om at minstepensjonssatsen øker årlig med 0,16 G mot et mål om å nå 2,66 G, der målet er at satsen skal overstige fattigdomsgrensen etter EU-definisjon.

Vi viser til Prop 1 S ASD kapittel 2.2.5 Avvikling av folketrygdens særskilte bestemmelser for flyktninger og heving av folketrygdens botidskrav fra tre til fem år

I statsbudsjettet foreslås det å fjerne særrettighetene til flyktninger og å øke botidskravet fra tre til fem år for en rekke kortidsytelser. Innsparingen ved dette er anslått til 5 millioner kroner i 2020 (og om lag 3,4 milliarder kroner i 2060). Samtidig anslås det at administrasjonskostnadene som følge av forslaget vil øke med 33 millioner kroner. Vi ber om at særrettighetene til flyktningene og dagens botidskrav videreføres. Særrettighetene har sin bakgrunn i at flyktninger ikke kan forventes å ha pensjonsopptjening i landet de flykter fra. Forslaget er i stor grad symbolpolitikk ettersom flyktningene nå må søke om supplerende stønad, og vil kun bidra til å gjøre livssituasjonen vanskeligere for en av de mest sårbare gruppene i landet.

Vi viser til Prop 1 S ASD kapittel 6.2.3 Pensjon Reform av ytelser til etterlatte

I Statsbudsjettet varsler regjeringen kutt i folketrygdens ytelser til etterlatte alderspensjonister født i 1954 og senere, fra og med 2020. Regjeringen skal komme tilbake med et helhetlig reformforslag for etterlattepensjon, men vi er bekymret for at en avvikling av hele ordningen blir den langsiktige løsningen. Etterlattepensjon er en viktig del av det økonomiske sikkerhetsnettet vårt. Ved utgangen av 2017 var det 120 000 mottakere av gjenlevendetillegg og gjennomsnittlig beløp var på 39 000 kroner. Endringene fra 2020 vil

ramme kvinner hardest, og vil forsterke de negative pensjonsforskjellene mellom kjønnene. Pensjonistforbundet krever at det ikke kuttes i etterlattepensjonen fra 2020 og at regjeringens reform av etterlattepensjon skal være en tilpasning til ny folketrygd, ikke en avvikling av hele ordningen.

Vennlig hilsen
Pensjonistforbundet

Handwritten signature of Jan Davidsen in blue ink.

Jan Davidsen
Forbundsleder

Handwritten signature of Harald Olimb Norman in blue ink.

Harald Olimb Norman
Generalsekretær